

A „KELET” előfizetési díja:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy órá helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szálalás:

Főtér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Kolozsvár, 1878. okt. 12.

(?) A kormányválság sokszörű balkövetkezmenyei között nem épen utolsó helyet foglal el az a visszárs állapot, hogy az osztrák-magyar bank törvény szerinti épen most folyó megalkulása és szervezkedése, egy időre legalább, zátonyra jutott. Pedig, hogy a törvénynek elég legyen tehető, már is el kell vala következnie a főtanácsosi választások megerősítésének, hogy aztán az igazgatók iránti candidatiók megtételén, az igazgatóságok megalkulhassanak s a szervezkedés végérvényre juttatva, az új fiókok felállítását is folyamatba indulhasson.

Szél Kálmán rögtönös visszalépte e törvényes folyamatot is ketté szakította s így a pénzügyminiszteri tárcza, bár ideiglenes elhelyezéseig, e tekintetben is vesztelgelnünk kell. A mai lapok táviratai, ha a lapoknak hinni lehet, Tiszát jelölik meg, mint ideiglenes pénzügyminisztert s ha ő, mint ideiglenes vezető, illetékesnek fogja magát az ez irányú eljárásra tartani: óhajtanunk kell, hogy a szükséges intézkedéseket mielőbb tegye meg, hogy az új bank törvényes időben kezdhesen működésébe.

És akkor aztán elkövetkezik ideje annak is, hogy a felállítandó új bankfiókok (ez évben 4, a jövőben 3) leendő helye fölött határozat hozassék. A „P. N.” már tervezet is ez irányban s az idén felállítandó 4 bankfiók számára Szegedet, Győrt, Nagy-Kaniszt és Nyitrát jelöli meg — valamennyit a Királyhágón túl; a jövő évben felállítandó fiókokat pedig Aradnak, Eszéknek és Kolozsvárnak szánja.

E tervezést, a mi illeti, előismerjük, hogy a pénz-dolgokban vége a kedélyeskedésnek s magok, a már fölmerült szükségeket szolgáltatják a legdöntőbb argumentumokat. Hiában állitunk valahova fiókot, a hol a szükség, az igénybe vevő közegek tekintélyes száma még nem létezik; csak maga a fiók nem fog sem ipart, sem forgalmat teremteni; de viszont — épen ennél fogva — legalább is még bizonyításra vár annak a mostoha osztálynak helyes voltát, a melyet a „P. N.” az erdélyi részeknek szánt, s a mely szinte még gúnyosan is van kifejezve: „Erdélyben (sic!) van két bankfiók, a harmadik Kolozsvár részére maradhatna, a jövő évre.” Tehát „Erdély” még várhat.

Talán nem kellene mégis oly elvetőleg nyilatkoznunk erről az „Erdélyről”, legalább nem most, a magyar kormányok idején, s nem kellene absolutizmus kormányzás alatt létesített „Maasregelung” egyszerű tovább folytatásával fizetni ki bennünket. Mostani két fióknak közül az egyik — Brassó — ellen senki értelmes embernek kifogása nem lehet, a brassói kereskedelem első helyen áll országrészünkben; de mindenesetre kérdés férhet a szepesi fiók helyes voltához s ha talán politikai okok nem mutatják tanácsosnak a kérdés bolygatását: annyit legalább megkövetelhetnek az erdélyi részek beltáji, hogy a szepesi fiók ne számitassék olybá, mintha a hazarész egész forgalmának szolgálna javára, sőt inkább, minden igazságérzést bevallhatja, hogy az erdélyi részeknek jelenleg tulajdonképen csak egy számításba vehető fiókja van: a brassói. Tessék megnézni a szepesi fiók forgalmát s mindjárt kitűnik, hogy az csak névleg existál.

Valójában tehát csak egy fiókunk levén jelenleg, azt tartjuk, már ez évben igényt tarthatunk még egyhez s ez esetben mi is alárjuk a „P. N.” szavát: „a harmadik Kolozsvár részére maradhatna a jövő évre.”

Igen, Kolozsvár részére. A ki az erdélyi-részi pénzügyi forgalmi és pénzkészletét kimutatásait figyelemmel kísérte, meggyőződhetett a felől, hogy Kolozsvár, ez idő szerint, több pénzzel rendelkezik, mint a mennyit, gyümölcsözőleg, igénybe venni bír, — míg ellenben az utóbbi évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a vállalkozás a Maros mentén ölt nagyobb mérvet: Régen-Maros-Vásárhely-Ludas pontjain. Az országrész e derékjára, valamint jelenleg teljesen el van hanyagolva a brassói és szepesi fiókok mellett, csak egy elhanyagolva maradt a kolozsvári fiók elszigetelt felállításával s így tervezet mellett volna három széthullott láncszemünk az országrész határainak három távolfekvő pontjain, de minden összekötő kapcsolás nélkül.

Ez összeköttetést kell minden esetre létrehozunk, hogy aztán szerves egységről

beszélhessünk s azért, ha a tényleg meglevő két fiókot, a keleti határoktól számítva, vesszük kiinduló pontokul, a természetszerű folytatás a Maros völgyére és pedig középpontjára e tájnak és az egész országrésznek: Marosvásárhelyre esik, csak ezután következzen, aztán, mint szintén természetszerű folytatás, a kolozsvári fiók, ez szolgáljon összekötő kapocsul a királyhágón túli szervezet egyes láncszemeivel.

A „P. N.” tervezője, igen helyesen, a királyhágón túli fiókokat a főbb forgalmi folyamok irányában kívánja elhelyezni, de a midőn e helyes osztályozási alapot a királyhágón túli részekre következtetesen alkalmazza, megelégedik országrészünkre nézve saját irányadó elvéről s csak mint kegyelem-falatot kíván Kolozsvárt (e nem főforgalmi ponton) majdan juttatni az erdélyi részeknek egy fiókot.

Mi tehát már ez évben követelünk egy fiókot Marosvásárhelynek s a másikat aztán jövő évben Kolozsvárnak.

— A osztrák-magyar bank megválasztott 12 főtanácsosának legközelebb helybenhagyása a „Bud. Corr.” szerint legfőbb várható, mivel a két pénzügyminiszterium az erre vonatkozó felterjesztést már megtette.

Tisza miniszterelnök és Wenckheim báró miniszter — írja a „Bud. Corr.” — ma este két napra Bécsbe utaznak. Visszajövet Tisza a miniszterelnök átveszi a pénzügyminiszterium vezetését, a belügyminiszterium ideiglenes vezetésével pedig a jelen kabinet egy másik tagját fogják megbízni. Szapáry Gy. gr. a jelen körülmények közt nem fog kinevezetlenni kereskedelmi miniszterre. E miniszteriumot Trefort miniszter fogja vinni továbbra is, úgy hogy a kabinet most csak 6 tagból fog állni.

— Zágrábból írják az „Ellenőr”-nek f. hó 8-ikáról: Ez uttal alapítvánul bántják a horvátokat. Ha, amint Budapest és Bécsben állítják, Zágrábban Boszniát illetőleg aspiratiónk merültek volna fel, melyek éripenk Horvátország viszonyát Magyarországhoz, úgy ez aspiratiónk nyilván az összes nemzetipártból (mely most is többséget nyert) és magából a horvát tartományi kormányzat kebeléből indultak volna ki, s csak az esetben lennének a közvélemény nyilatkozása gyanánt tekinthetők. De ez ily irányzat seholsem észlelhető, kivált mióta tudják a horvátok is, hogy mi az a Bosznia tulajdonképen. Báró Hellenbach rüpirata sem bizonyít semmit is. Ezt az embert itt már el is felejtették. Hogy miért foglalkozik most délszláv politikával, az az ő dolga. Valószínűleg más foglalkozása, mert egyedül hivatala az, hogy az Unio-bank igazgató tanácsosa. Itt absolute nincs politikai hite. Hamarabb tehető fel az, hogy van Bécsben valamiindvari pártocská, mely eszközül használja fel.

Az okkupáció.

A Peci mellett történt s e hó 7-én jelentett csatározásról Reinländer vezérőrnagy, a Peci mellett nyugotra fekvő bivonachból, e hó 8-ikáról a következőket közli: Tegnap, 7-dikén, a több órai könnyű csatározás után, bevették Peci és Pecki-Gora; ma Peci és környéke fog lefegyvereztetni. Veszteségeink e hó 7-dikén a következők: a 76-dik tart. ezredből Pilz hadnagy és Schiek tiszthelyettes megsebesültek, 1 közember halott, 6 megsebesült. Az e hó 6-iki veszteségek már konstátálva vannak, 47 halott és 184 sebesült s továbbá megsebesült Navratil tiszthelyettes a 48. gy. ezredből. — Reinländer vezérőrnagy ma 9-én Podcivizára s 10-én Vernográcra akar vonulni s azon nézetét nyilvánítja, hogy a nyugalom e vidéken is nemsokára helyreállíthatik.

A Krajnában folyó harcokról Vranográc-ból távirják a „P. L.”-nak okt. 6-ról: Ma reggel óta közelünkben kemény harc folyik. Csapatunk több helységeit felgyújtották. A 89. honvéddandár néhány zászlóját előrenyomult a 79. honvéddandár zászlószétvárt több fölkelő csapatot, a nélkül, hogy maga veszteséget szenvedett volna. Először szállítottanyaink egyikét is megtámadták a fölkelők és az alkalommal a zászlóaljában közszertetben álló Robatics hadnagy, ki mint élelmezési tisztt működött, az embertelen elenségek kezébe került; vitázni védte magát, de a tulerőnek nem állhatott ellen és annyira összekasabolgatott, hogy alig lehetett megismerni.

AZ ÉRTÉKESEB CÍKKEK DIJAZTATNAK.
Közlirak nem adnak vissza.

Travnikból jelentik okt. 8-ról: Ma reggel 6 órakor a csapatok itt teljes díszben kivonultak. Fél 10 órakor megjelent Württemberg hg. és személyesen végezte a dekorálást az érdemelekkel, s e mellett minden dekoráltat kezét szorított. Azután felolvastattak a dicső elismerések. Erre a herceg meleg beszédet mondott, melyben a VII. hadosztálynak kilencz csatában tanúsított vitézségét megdicsőítte és a legénységnek azokat ajánlta mintaképül, kik immár a császár és a király arczképét mellükön hordják. Megemlékezett Philippovics tábornagyról fényes stratégiai tehetségről, a ki a csapatokat 19 nap alatt Szerajevóba vezette és végre életé 6 Felségét, a mire a városcsól üdvözlések hangzottak. Ezután a kórházba ment, hogy a sebesülteket dekorálja. 12 nagy és 87 kis ezüst érdemjel osztottot szét. Többben, kik dekorálásra voltak kizemelve, időközben meghaltak sebeikben.

Peci, hol a legújabb harczok folytak, falu a Kamen hegység lejtőin, s a Klucsból Sanki-Mostba vezető út mellett fekszik, mintegy fél-óránnyira a Szana folyótól és egy óránnyira a kijúcsi vártól. Peci 30 évvel ezelőt még meg volt erősítve, vára két ágyúval volt ellátva. Ez a vár most rom; a rom tövében néhány ház fekszik. — A Szana-völgy (Sanki dol), melyben a csata folyt, Bosznia legtermékenyebb síkságai közé tartozik igen festői tájakkal. Peci Banyalukától mintegy 35 kilométernyire, s a horvát határtól mintegy 50 kilométernyire fekszik, a csata tehát épen az operáló dandárok közé eső területen folyt le. Ez oly guerilla háború, a milyen csak lehet. Előre lehetett látni, hogy a Krajna lefegyverzése, — hol csak mohamedánok laktak — még nincs befejezve. Itt-ott átdakt egyes régi, használatlan fegyvereket, vagy lefoglalták azokat, de a legnagyobb és legjobb része a fegyvereknek el volt dugva.

Konstantinápolyból írják a Neue freie Pressennek okt. 3-ról:

Zichy gróf néhány nap óta teljes erejéből a következő megállapodásra akar jutni a portával:

Philippovics tábornok hadserege, mely a közeleddé évszázadban csakhamar kénytelen lesz megszüntetni a hadi operatiónkat, elhelyezkedik a most elfoglalt területen és nem fog tulerjeszkedni a jelenleg hatalmában levő vidéken. Azáltal pedig alkudozni fog a bécsi kabinet a portával, hogy a szultán önkényes elhatározás következtében engedje át Ausztria-Magyarországnak Hercegovinát és a Bosznia azon részét, mely a fönthebiek szerint a megszálló sereg hatalmában van. Egyszerű és látszólag a szultán szabad kezdeményezéséből eredt fermán alapján engedné át Abdul Hamid az említett területet Ferencz József császárnak, barátjának és szomszédjának, hogy kárpótolja azon áldozatokért, melyeket a berlini szerződés által reabizott mandátum végrehajtása rótt rá. Bosznia többi része a nevezett vonalon innen, mely az ország nagyobb felét képezi, ezután is a szultán marad, és azok a muzulmánok, akik az elszakasztott területen laktak és nem akarnak megháldolni az idegen uralom előtt, a kiváltképeni török területen telepedhetnek le.

Külföld.

A porta és Oroszország között, mint a tények mutatják, napról-napra intímabb a viszony. Ha a porta diplomatiai uton panaszt emel a hatalmának csapatainak „kegyelensége” fölött, az orosz lapok is nagy zajt csapnak ugyanezzel a témával. Még megérjük, hogy az angol liberálisok mintájára a törökök is „atrocity-meeting”-eket fognak tartani. A portán azt hiszik, hogy a világgal elhitetni akarják, hogy Boszniában is ugy mentek a dolgok, mint Bulgáriában, Sefket pasa rémes gazdálkodása alatt, melynek odumúta magyar sajtó minden erejéből a portáról elhárítani igyekezett.

Egyébirt a portán nevezetes határozatokat hoztak a szultán elnöksége alatt okt. 6-án tartott minisztertanácsban. Kimondatott, hogy 150,000 főnyi hadseregnek a kosovói kormányzóságban összpontosítása mulhatlanul szükséges; Ozmán pasa, kinek a fővezérőség fentartatik, Prizrendbe küldendő, hogy ott az albán ligát az állam érdekében megfelelőleg reorganizálja. Az albánokat rá kell venni arra, hogy a berlini szerződés által Montenegrónak odaítélt terület átengedése ellen ne demonstráljanak, hanem hagyják csendesen megtörténni. A porta ezért azzal fogja őket recompenzálni, hogy tekintettel lesz az albánoknak a skutari pasalik, O-Szerbia, Theessalia és Epirus

Hirdetési díjak

Hatszor használt garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 80 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppalik Alajos Städt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasenstein és Vogler hirdetés kősz. irodája. Weiss mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wallische 13. és Budapesti Servitátor 5. sz.

Nyitólíri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stain János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Londonból jelenti a Politische Correspondenz: A porta jegyzékét már tegnapelőtt átnyújtották a brit cabinetnek. A brit kabinet már előbb értesült róla, és nyomatékosan intett a portát, hogy tartózkodjék e meggondolatlan lépéstől. Az bizonyos, hogy a brit cabinet a leghatározottabban vissza fogja utasítani a porta jegyzékében foglalt követelést.

Bukarestből jelenti a Politische Correspondenznek: Oroszország okt. 13-kát tűzte ki Bessarábia birtokbavételének napján. Romániai orosz katonai főparancsnokká Nibitü tábornokot jelölték ki Drentelen báró helyébe, a kit a császári kan-czellária harmadik osztályának főnökévé nevezték ki.

Anglia és Kabul. Az afghanisztani legújabb dolgokról a „D. Tel.” e következő sürgönyöket közli:

Simla okt. 6. A bennszülött küldöttek megengedte az emir, hogy Kabul elhagyva, Pesavurba menjen. A Sir Ali által a Khyber-szorosa küldött haderő valószínűvé teszi, hogy Pesavurból azonnal haderővel elő fognak nyomulni azon irányban.

Simla okt. 4. Több felől jön a hír, hogy a brit haderő Pesavurból előnyomul Jamrud felé azzal a szándékkal, hogy Ali Majmud ellen támadást intézzon. Afghánisztán mirjan csapatokat összpontosít Ali Musjid és Candohárnál és fenyegeti Quettát. A kiberi törzs és az emir közt éles ellenségeskedés van. Kohatban hadiszereket gyűjtenek.

Bombay, okt. 6. Ind. lapok jelentik, hogy a kiberiek az angolok mellett nyilatkoztak. Az a hír, hogy Ali Musjid ellen megerőszakos készül, megerősítésre vár. A mohamedánok a kabuliakhoz csatlakoznak. Az indiai hadseregben nagy lelkesedés van a hadi műveletekre való kitartás fölött.

A porta körjegyzéke.

Konstantinápolyból jelenti a Standardnak, hogy a porta körjegyzékét intézet mult szombaton külföldi képviselőihez Bosznia és Hercegovina a megszállástárgyában, mely körjegyzék így szól:

„A császári kormány legkomolyabb kívánsága dacára, hogy conventiót kössön az osztrák-magyar kormánnyal Bosznia és Hercegovina megszállását illetőleg, mindenütt sok legyőzhetetlen akadályokba ütközött Ausztria-Magyarország részéről. Legújában még azt a három pontot is visszaautsította Ausztria-Magyarország, melyeket a szultán kormánya jónak látott befoglalni az osztrák-török conventióba, és a melyeket a részrehajlatlan itélet nem tart a visszautasításra érdemeseknek. A török kormány ugyanis annyit kívánt csak, hogy némi említés tétessék az occupatio terhességéről, és hogy azon helységeken, hol a muzulmán elem van többségben, az ottomán birodalom törvényei maradjanak érvényben.

Igaz ugyan, hogy a berlini szerződés mandátumot adott Ausztriának, hogy occupálja a két tartományt pacificálásának céljából, de azzal a határozott föltétellel, hogy előleges egyezséget kössön a császári kormánnyal. Teljesítette Ausztria-Magyarország ezt a föltételt? Végképen nem, és a helyett, hogy pacificálta volna a tartományokat, tüzzel-vassal pusztította azokat, pedig a dorok nép meghódolása még koránsem bevégezt tény.

Hivja föl ön a kormány figyelmét, melynél meg van hatalmazva, azon barbár módra, melyet az osztrákok használnak a bosnyákok meghódítása céljából, oly módra, melyet valamennyi civilizált hatalom kárhoztatással lát. Az osztrákok Szerajevóba és Banyalukába nagy bevonulások alkalmával három napig fosztogatni engedték a két várost, és nagyon sok helységeben ártatlan lakosokat végeztek ki, így pástöröket, öreg embereket, a katonák pedig nem retentek vissza a női érem megsemmisítésétől; és olyan bűnöket követtek el, melyeket áttal leírni a toll.

Egy szóval Boszniában és Hercegovinában egészen kiirtják a muzulmán fajt. A lakosság fölboszlítva a vérengző támadók terrorismusa által, vonakodik megháldolni, és meghal inkább védelmezve tűzhelyét és házját. Több helyen erőszakal üritették ki a kórházakat, a sebesült vagy beteg ottomán katonákat irgalom nélkül kidobták az utcára, és az osztrákok sebesültjait vagy betegjeit foglalták el helyüket.

Ennek következtében fölszólitom önt, hogy értekezék a külügyminiszterrel, rábírandó a kormányt, melynél ön meg van hatalmazva, hogy küldjön vagy együttessen haderővel a fölbefolyását az

Elsinger M. J. és fiai
Bécs, Neubau 2.
Zollergasse,
eső köpönyeit,
kocsitakaró ponyvát, ágybetéteit, sátorkelemt.

DITTMAR R.
es. kir. orsz. szabadalm. lámpa gyára BÉCSBEN.
Az új rajzok és árjegyzékek megjelenését, ismétlődőknak kiváratra megküldetnek.
Petroleum és Moderateur-lámpák
izlástól új formákban, általános elismert solid kivitelben főtűlmutat-
lan világító erővel. Gyártmányaim Bécsi, Budapesti, Prágai, Lembergi,
Mallandi, Müncheni, Berlini raktárain és az Osztrák-Magyar birodalomban,
minden világító szerkezet árusító solid kereskedésben kaphatók.
DITTMAR R. raktára Budapest: József té.

Wernig Péter fegyvergyára
Ferlachban (Karinthában) mindennemű kitűnő
vadászfegyvereket
készít, jótállás és legutányosabb árak mellett. — Ajánlja gazda-
gon felszerelt **Revolver** és **vadászszerke** raktárát; raj-
zokkal ellátott árjegyzéke ingyen és bérmentve kapható.

Ajándékba adjuk mindenkinek
a legszükségesebb háztartási cikkekkel, úgy mint: **kávé- és evő-kanalakat, késeket és villákat**, stb. stb.
A nem rég megbukott nagy angol britania-üzlet-gyár tömeggyártása által meg-
lettünk bíva, hogy valamennyi nálunk raktárban lévő ezüst-britania árukat a szállítási költsé-
g és a munkabér 1/4 részének csekély megtérítése mellett **ajándékozzuk**.
A szállítási költségeknek Angliától Bécsig, valamint a munkabér egy csekély részének megtérítése fejében, a tárgyak mellett lévő összegnek beküldése, vagy utánvétel mellett is, a következőket kapja mindenki.
Ingven.
6 darab britania-üzlet **evőkanál**, 6 darab ugyanolyan **kávé-kanál**, összesen 12 darab, melyek ára előbb 6 frt volt, most mind a 12 drb. **1 frt 95.**
6 darab britania-üzlet **asztali kés**, angol aczélpengével, továbbá 6 ugyanolyan **villával**, összesen 12 darab, melyek ára előbb 9 frt volt, most mind a 12 darab **együttvéve** **3 frt 25.**
1 darab **tejszedő-kanál**, nehéz fajta, előbb 3 frt, most **— frt 25.**
1 **leveszedő-kanál**, legnehézebb fajta, a legjobb britania-üzletből, előbb 4 frt, most **1 frt 25.**
Azonkívül elegans **asztali gyertyatartók**, páronként frt 1.—; 2.—; 2.50, 3.—; **find-
zsák** a kr. 50, 75, 80, frt 1.—; 1.40; **kávé vagy theakannák** a frt 2.—; 2.50, 3.—; 4.—; **csukorfogók** a kr. 35, 50, 80, frt 1; **csukorszalenczék** a frt 2, 2.80, 4.—; 5.50, 7.—; **csukorhintők** a kr. 25, 40, 75, 90, frt 1.—; **ecset- és olajtartók** a frt 2.50, 2.80, 3.50, 4.75, 5.—; **vajszalenczék** a kr. 75, 90, frt 1.70, 2.80, 3.25, 4.—; és még számtalan tárgyak.
Különösen figyelembe vevendő.
6 darab **asztali kés**, legfinomabb britania-üzlet nyél, angol aczélpengével,
6 darab ugyanolyan **villa**, 6 darab nehéz kitért **evőkanál**,
6 darab ugyanolyan **kávé-kanál**, összesen 24 darab, melyek azelőtt 15 frtba kerültek, most mind a 24 darab **csak 4 frt 60 kr.**
E tárgyak a legfinomabb britania-üzletből vannak készíve, a fehérre maradtukért **15 évig vállaltatik kezesség.**
Számon mindenki minél előbb beküldeni megrendelését, mert ily roppant olcsóság mellett minden nem sokára el lesz kapkodva. Cím: az osztr.-magyar tartományok számára egyidű megrendelési hely:
**General-Depôt der Britannia-Silber-Fabriken
Blau & Kann, Bécs, I., Elisabethstrasse 6.**

Eladó 30 éves szilvrium
50 — 60 literes és nagyobb hordókban.
MEGRENDELHETŐ
Somlyay László és Csiki testvérek urak
kereskedéseiben és tulajdonos **Kiss Sándor** olajgyárában
Kolozsvárt. (377) (2—*)

Anatherin-szajviz
Ártalmas a száj és fogaknak, a mennyiben az a beteges állapotot csak előmozdítja.
POPP J. G. urnak
csász. kir. fogorvos, Bécs, Stadt Bognergasse Nr. 2.
Utóbbi levelemhez függőlegesen kell egy gyengeségtől panaszkodnom. Az én Anatherin-szajvizot utánafelelőlegesen a száj és fogaknak, a mennyiben az a beteges állapotot csak előmozdítja.
Kapható: Kolozsvárt: Wolff J. dr. Hintz Gy., Biró J. Valen-
tini és Székely M. gyógyszerészeknél és Csapó S. kereskedésé-
ben. E. Hunyadi: Holzer, gyógyszer. Beszterce: Fleischer, Torgovitsa B. Scholtz, gyógyszer. Bethlen-
ben: Bernáth, gyógyszer. Brassó: Schuster, gyógyszer. Jekellius, gyógyszer. Dévcsen: Róth Pál, gyógyszer. Dévcsen:
Lengyel, Gr. Szent-Miklós: Bogdán, gyógyszer. Gy. Fehérvári: Mihály, gyógyszer. Földvár: György,
Lokozs: Scheint F. gyógyszer. Magyar-Laposon: Breuer P. gyógyszer. M. Várad: Jenei A. gyógyszer.
Fogaras: D. és Bucher M. gyógyszer. Poltár: Brechner C. gyógyszer. Nagy-Egyed: Oberth J. gyógyszer.
Nagy-Szeben: Müller, gyógyszer. Sighet J. Thun, gyógyszer. Fr. Szeben: György. Placintar és fia
gyógyszer. Szász-Régen: Schaser F. gyógyszer. Szászváron: Fuhmann, gyógyszer. Rackert C. gyógyszer. Segesvártól
Fr. Teutsch J. B. Missetbacher. Sepe-Szent-György: Csutak testvérek, Ötves és Beteg. Tekécs: Wagner,
gyógyszer. Tordán: Wolf, gyógyszer. Trajanovits gyógyszer. Zilahon: Weiss, gyógyszer.

STEIN JÁNOS
könyv- és zeneműkereskedésében
Kolozsvárt
kaphatók mindenféle
**iskolai könyvek és
tanszerek**
gymnasiumok, polgá-
ri- és elemi tanodák
számára a legjutányo-
sabb árak mellett.
Tömeges megrendelések kedvez-
ményben részesülnek.

Prima, viztisztaságú valódi moldvai
PETROLEUM
100 Kilóját 17 frt 50 krajczárért.
(1 Liter 14 1/2 kr.) hordókban (Barrels) ca. 150 Kilójával; továbbá üvegekben
(Glasballons) ca. 30 és 50 Kilójával árusítom. A hordókat 1 frt 50 kr-ért, az
üvegeket 2 frt 90, illetőleg 3 frt 50 kr. ártalam eredetileg beszámított árt
viszszavazom.
(361) (6—8) **TEUTSCH J. B., Segesvárt.**

UJABB ZONGORAZENE
STEIN JÁNOS
könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt.

Kornevilli harangok.
Planquette operette dallamai után
Hess Adolf. Ábránd. I. füzet.
Ára 1 frt 20 kr.
Kornevilli harangok.
Planquette operette dallamai után
Hess Adolf. Ábránd. II. füzet.
Ára 1 frt 20 kr.
Kornevilli harangok.
Egyveleg, zongorára ártira Hess A.
Ára 1 frt 20 kr.
Kornevilli harangok.
Planquette operette dallamai után
Hess Adolf. Keringő.
Ára 1 frt.
Kornevilli harangok.
Planquette operette dallamai után
Faulwetter A. Négyes. Ára 60 kr.
Kornevilli harangok.
Planquette operette dallamai után
Molnárffy J. Polka.
Ára 60 kr.
Páf neki!
Mokány iuduló, Mokány Bercinek
ajánlja. Irta Bellér Gyuri.
Ára 60 kr.
A szép bécsi nők.
Keringő. Árditi L.-től. Ára 1 frt 30 kr.
Die Schwarzwaldlerin.
Polka mazurka. Róth Ferencztől.
Ára 45 kr.
Die Welle. (A hullám.)
Keringő. Métra Olivertől.
Ára 1 frt 15 kr.
Mein liebster Schatz.
(Legkedvesebb kincsem).
Polka. Ziehrer C. M.-től.
Ára 65 kr.
Gambrinus.
Keringő. Métra Olivertől.
Ára 95 kr.
Sérénade.
Keringő. Métra Olivertől.
Ára 95 kr.
Leben und leben lassen.
Keringő. Ziehrer C. M.-től.
Ára 80 kr.
Ihr zu Lieb. (Az ő kedveért.)
Polka-mazurka. Ziehrer C. M.-től.
Ára 65 kr.
A veres-haju.
Lukácsi eredeti népszimnűvének nyolcz
közkezdveltségű dala.
1. Lehullott a rezgő nyárfa.
2. Nem szól a tülkőm.
3. Dinom-dánom sum, sum, sum.
4. Fecském, fecském, édes fecském.
5. Halld-e kis lány halld-e?
6. Tisza mentén hódvív.
7. Hullámzó Balaton.
8. Csipke bokor.
Énekhangra zongora kísérettel alkalmazta
Erkel Elek. Ára 1 frt.
A veres haju-ból.
1. Ha én nekem száz forintom volna.
2. Magas a kaszárnya teteje.
3. Nekem olyan asszony kell.
Zongorára szerz Kolozsvári Gyula.
Ára 60 kr.
A sárga csikó.
Csepregi legújabb népszimnűvének tíz
közkezdveltségű dala:
1. Tul a Tiszán.
2. Életedben mindig.
3. Bujdosik a kedves rózsám.
4. Nincsen annyi tenger csillag.
5. Csárdás kis kalapot.
6. Barna legény.
7. Ha bemegyek.
8. Tarka kendő lobogása.
9. Ne menj el.
10. Budapesti kis barna.
Énekhangra zongora kísérettel alkalmazta
Erkel Elek. Ára 1 frt.
A sárga csikó-ból.
1. Öszszel száll a gólyamadár keletre.
2. Tul a Tiszán az a módi leányok.
3. Szép is vagyok, jó is vagyok.
Csak egy kicsit hamis vagyok.
4. Ha bemegyek a templomba.
Zongorára alkalmazta Kolozsvári
Gyula. Ára 60 kr.
A csirke fogó.
Lukácsi legújabb népszimnűvének
kedvelt dalai:
1. Hótól fehér.
2. Férge mósó lány.
3. Lekaszáltak már.
4. Ha szavaid.
5. Édes anyám.
6. Kicsi a lány.
7. Csalfa legény.
8. Titkon nyilik.
9. Kétszer is nyilt.
10. Jaj be édes.
Énekhangra zongora kísérettel alkalmazta
Erkel Elek. Ára 1 frt.
**E dalok aként vannak zongor-
rára alkalmazva, hogy azokat ének nél-
kül is lehet játszani, miután a zongora
rész a dallamot is magában foglalja.**

A kül- és belföld első zeneműkiadóival élénk összeköttetésben áll-
ván, a legjelesebb zeneszerzők művei a legutányosabb kiadásokban, úgy zong-
gorára, mint mindenféle vonó- és fúvó hangszerekre, mindig raktárban tartatnak.
Különösen a magyar és román, úgy a külföldi salon-zene
eddig megjelent termékei a legnagyobb és leggondosabb választékban vannak
raktárban, úgy, hogy e részben zenénkraktárom teljes és minden igénynek megfelel.
Bátor vagyok ez alkalommal is figyelmeztetni a vidéki t. z. zenekedvelőket
és zeneértő közönséget, hogy bármikor szívesen küldök jeles és új
zeneműveket megtekintés, vagy kiválasztás végett bérmentesen, s fel-
kérem, hogy ebbeli kívánságukat és hogy milyennemű zenedarabokat óhaj-
tanak, velem levélben, vagy levelezési lapon tudatni szíveskedjenek.
Az „Edition Peters“ „Volksausgabe, Breitkopf & Härtel“ czimű
rendkívül olcsó és jeles zenemű-kiadások mindig készletben vannak.
Zeneműjegyzékek kíváratra ingyen és bérmentve kül-
detnek.
Gazdagon felszerelt hangjegy-raktáromat, kiváltképen pedig a különféle
hangszerre való iskolákat, gyakorlatokat és egyáltalában az instructiv
zenét szabadon a t. zenetanár urak szíves figyelmébe ajánlanom.

STEIN JÁNOS
könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt.

STEIN JÁNOS
könyvkiadónál Kolozsvárt megjelent:
TANTERV, UTASÍTÁS ÉS RENDSZABÁLYOK
AZ ERDÉLYRÉSZI HELVÉTHITŰ
ELEMI NÉPISKOLÁK
SZÁMÁRA
az 1868. XXXVIII. és 1876. XXVIII. t. cz. alapján.

Az 1868—1877-dik év végéig közrebocsátott ministeri rendeletek,
valamint az erdélyrészi helv. hitv. egyházkerület idevonatkozó
szabványainak tekintetbe vételével
KIADTA:
az erdélyrészi helv. hitűek 1878 évben tartott egyházkerületi közgyűl-
ésének 67. sz. határozata következtében
AZ ÁLLANDÓ IGAZGATÓ-TANÁCS.
Tartalom.

Előzmények. Szükséges tudnivalók a tankötelezettségre
nézve.
A) Tanterv és utasítás.
A népiskola célja és tantárgyai. A vallástanítás célja, osz-
tályonként beosztott tananyaga módszertani utasításokkal. Magyar nyelv (anya-
nyelv). a) A beszéd- és értelemgyakorlatok célja, tanmenete. b) Az írás-olvasás
tanításának módja. c) A magyar nyelvtani oktatás célja, osztályonként beosztott
tananyaga módszertani utasításokkal. Mennyiségben a) Számítan, tanításának
célja, tananyaga és tanmenete osztályonként. b) Mértan, tananyaga s tanmenete.
Történelmi tárgyak a) Földrajz, tanításának célja, tanmódja. b) Történe-
lem, tananyaga, tanmódja. c) Polgári jogok és kötelezettségek ismerete. Termé-
szeti tantárgyak a) Természetrajz és egészségtan, tanításának célja, tan-
anyaga módszertani utasításokkal. b) Természet- és vegytan, tanításának célja,
tananyaga. c) Gazdasági és kertészeti gyakorlatok, ezekhez utasítások. Test-
gyakorlat célja, tanítandó tárgya. Művészet tárgyak a) Ének, célja, tan-
anyaga s ehöz való utasítás. b) Rajztanítás, célja, a tanítás menete utasítá-
sokkal. A tanítás idő felosztása, szükségessége. a) Az egy tanítással bíró
6 korosztályú népiskola általános heti óraterve (I. tábla.) b) Az egy tanítóval bíró
6 korosztályú elemi népiskola részletes órarendje (II. tábla) és utasítások. c)
A két tanítóval bíró népiskola általános óraterve, a tanítók és a lelkész heti
rendes óráinak száma (III. tábla.) d) A három tanítóval bíró népiskola általános
óraterve (IV. tábla), a tanítók és lelkész heti rendes óráinak száma. e) A négy
tanítóval bíró népiskola általános óraterve (IV. tábla), a tanítók és a lelkész heti
rendes óráinak száma. A tanterv, illetőleg tananyag általános átte-
kintése (VI. tábla). Tan és vezérkönyvek. Tanszerek.

B) Népiskolai rendszabály.
Az egyházköztség teendői saját népiskolájára nézve a) Az
iskolai épület felállítás, fűszerelése és fenntartás iránt. b) Az iskolai vagyonra
és jövedelmre nézve. c) A tanítók ellátására nézve. d) Népiskolai tantárgyakra,
szorgalmi idő és szünetekre nézve. e) A szülők és helyetteseik, gazdák
kötelességei a népoktatási törvény rendelete irányában. A tan-
köteles gyermekek, iparos tanítványok, vagy házi szolgák iskoláztatása; a mu-
lasztók büntetése; a házánál, vagy valamely magánintézetben történő neveltetés
lehetősége. Az iskolaszékek szervezete és hatásköre a) Az iskolá-
szék teendői az iskola külső ügyeire nézve. 1. Iskolai épületek, felszerelés, iskolai
vagyon, tanév rendezése s közviszsgálat körül. 2. A tanköteles gyermekek iskolába
járattatása és statisztikai adatok összeállítása körül. b) Az iskolaszék teendői az is-
kola belső ügyeire nézve. 1. A felügyelet gyakorlását illetőleg. 2. Az iskolaszék
bíráskodását illetőleg. A népiskola belviszonyaira és kormányzatra
vonatkozó rendszabályok lelkészek és tanítók számára. a) A
lelkészek kötelességei a népiskola irányában. b) A tanító jogai és kötelességei a
nevelés-oktatás nézve. 1. Az osztálytanítási népiskola tanítója. 2. Vezető-tanító és
osztálytanító. c) Az iskolai rendtartásra nézve. d) A fegyelem gyakorlására nézve.
Egyházmegyei népiskolai felügyelőség. a) Az esperes teendői. b) Az
egyházmegyei tanács, mint iskolai bizottság teendői. c) Az egyházmegyei tanügyi
előadó teendői. d) Az egyházmegyei iskola-köri látogatók és azok teendői. A
kormány felügyelő közegének hatásköre a felekezeti népok-
tatási tanintézetek irányában. a) A tanfelügyelő eljárása és teendői a
hitfelekezeti népoktatási intézetek irányában. 1. A hitfelekezeti iskolai önkor-
mányzati jogait tekintve. 2. A hitfelekezeti iskoláknak az állami és közügyi is-
kolákkal közös kötelességeire nézve. b) A közigazgatási bizottságról szóló tör-
vényeknek a népiskolákra vonatkozó rendeletei.

Ára 50 kr.
55 kr. Utalvány általi beküldésnél a mű bérmentve
küldetik meg.
Stein János könyvkereskedése Kolozsvárt.
Ugyanott kapható:
A rossz szomszéd.
Regény. Irta Vadnay Károly. Ára 1 frt.
Un capitaine de quinze ans.
Par Jules Verne.
Première partie. Ára 1 forint 95 kr.
Német balladák és románczok.
Magyarázta Heinrich Gusztáv.
I. rész. Bevezetés. — Bürger. — Goethe. Ára 70 kr.
Ugyanott régibb, vagy használt könyvek ujakért
beeserlőtetnek, vagy kedvező feltételek mellett
átvétetnek.